

Hjørring Kommune opsætter klassiske

støbte gadeskilte

i badebyen Løkken

Det er mere og mere almindeligt, at landets kommuner vælger de gamle klassiske gadeskilte til den historiske midtby - nogle vælger de blå emaljeskilte, og flere satses på de støbte aluminiumsskilte.

AF SIMON JACOBSEN
Forfatter, historiker,
foredragsholder
www.simon-jacobsen.dk

**AF KENNETH RIGER
JENSEN**
Holdleder park og vej
Hjørring kommune
krj@hjoerring.dk

De første gadeskilte i Hjørring Kommune blev anskaffet i 1899 og opsat på gadehjørnerne i Hjørring By - det var blå emaljeskilte med hvide bogstaver. Gennem årene er gadeskiltene blevet udskiftet, men farven er stadig blå med hvide bogstaver. De sidste 50 år har skiltene været aluminiumsskilte med plastfolie, og med tiden er det blevet reflekterende skilte, som er letlæselige, også om aftenen. Nu vælger kommunen at gå tilbage til de klassiske støbte skilte i en af kommunens kystbyer, Løkken, som er en af Danmarks kendte badebyer.

Norden for lov og ret

Vendsyssel blev tidligere benævnt som landet nord for lov og ret. Faktisk blev der optaget en egnsfilm i 1946 med denne titel. Når det gjaldt gadeskilte, tog det også tid, inden de nåede til den nordligste landsdel i Danmark.

Byrådet i Aarhus besluttede i 1847 at male gade-

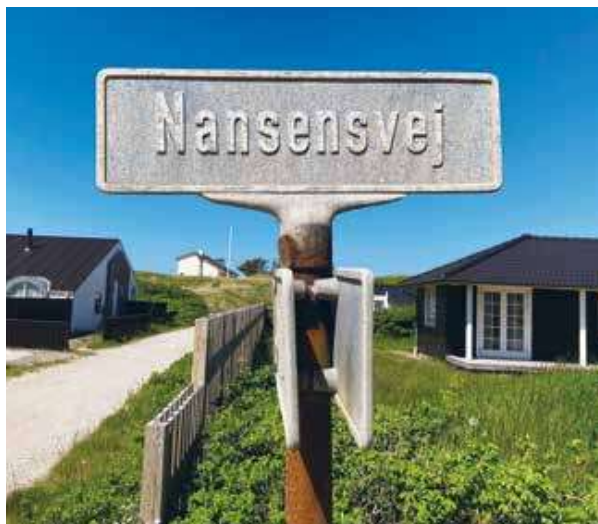
navne på byens gadehjørner. I 1886-1887 anskaffede Aarhus Kommune emaljeskilte, og i 1940'erne begyndte man at opsætte støbte metalskilte. I 1869 blev det i København bekendtgjort, at der ifølge politivedtægten blev krævet følgende: "Paa Hus, Plankeværk eller Andet, der danner Hjørne af eller Indgang til offentlig Gade, Vej eller Plads, skal Ejeren foranstalte Gadens, Vejens eller Pladsens Navn tydelig malet paa eller nærved Hjørnet eller Indgangen på den Måde, som Magistraten bestemmer."

I modsætning til hovedstaden besluttede byrådet i Hjørring i 1889 at betale alle gadeskilte og husnumre i byen. Det drejede sig om 120-125 gadeskilte, hvis anskaffelse ville andrage 200 kroner plus 250 kroner for samtlige husnumre i købstaden.

Følgende kunne læses i den lokale avis "Vendsyssel Tidende" den 15. juli 1889: "Nu er Ferien begyndt, og der kommer jo i denne Tid og ellers om Sommeren slet ikke faa Fremmede hertil. Kan vi da virkelig være bekendt, at lade dem løbe frem og til- >>

Det gamle emaljerede gadeskilt på hjørnet af Søndergade og Vittrupsvej i Løkken.

Et af de støbte metalskilte på Nansensvej i Løkken fra 1950'erne.

Et par af kommunens nye gadeskilte på Vrenstedvej og Møstingsvej i Løkken.

bage for at forhøre hos Peer og Poul, hvor den og den bor? Selv for Postbudene, der ere kjendte (naar et nyt Postbud en Gang i mellem bliver ansat, er han endnu uheldigere stillet), har det ofte sin Vanskelighed at finde Adressaten til et Brev". Nogle syntes altså, at det var på tide, at byen fik gadeskilte og husnumre.

Ønske om at få klassiske støbte aluminiumsskilte i badebyen Løkken

Kenneth Riger Jensen, der har arbejdet med Hjørring Kommunes skilte i 13 år og har været ansvarlig for indkøb m.m. af kommunes skilte gennem fem år, blev i foråret kontaktet af Simon Jacobsen, som er forfatter med stor interesse for Løkkens historie. Hans ønske var at få gadeskiltene i den kendte badeby udskiftet med de gamle, klassiske støbte skilte.

Hjørring Kommune var lige færdig med at udskifte ødelagte og ubrugelige skilte i nabobyen Vrå, og næste by, som Kenneth Riger Jensen skulle til at se på vedrørende skilte, var Løkken.

Kenneth Riger Jensen siger følgende om henvendelsen: "Det var meget belejligt, at Simon Jacobsen kontaktede mig. Jeg havde også tænkt på at forsøge med en anden type gadeskilte i en af kommunens byer, men på grund af travlhed med de mange daglige gøremål blev der ikke gjort mere ved det. Udover at jeg tager mig af kommunens skilte, så har jeg også ansvar for autoværn, vejstriber, kantpæle, bomme, pullerter, inventar i gågader, busskure og 374 skraldespande, så der er

nok at se til med indkøb, økonomi, planlægning og fordeling af vagter m.m."

Ved søgning i gamle aviser fandt Simon Jacobsen ud af, at Løkken fik de første gadeskilte i 1921, altså for 100 år siden. Derfor synes forfatterne, at det var meget passende, at badebyen fik nye gadeskilte i jubilæumsåret.

Løkkens gadeskilte gennem 100 år

Løkken Borgerforening tog initiativ til, at Løkkens gader blev navngivet for 100 år siden. Efterfølgende blev der opsat blå emaljegadeskilte med hvid tekst. Der findes fortsat et par af de gamle skilte, blandt andet det som sidder på hjørnet af Søndergade og Vittrupsvej.

I 1950 blev der for første gang opsat støbte aluminiums gadeskilte i Løkken. Det var Løkken Borgerforening, som stod for anskaffelsen af skiltene, og Børglum-Furreby Sogneråd vedtog at betale udgiften på 260 kroner. Disse 70 år gamle gadeskilte findes der stadig en del af rundt om i Løkken og Furreby.

Det er den samme type støbte skilte med afrundede hjørner, der nu igen opsættes. De nye skilte får også blå bund med hvide bogstaver og ramme.

Løkken-Vrå Kommune begyndte at opsætte en ny generation af gadeskilte i september 1971. På dette tidspunkt var en del kommuner gået over til at anvende de moderne reflekterende skilte, som stadig anvendes rundt om i Hjørring Kommune.

Fra højre Hjørring Kommunes skiltemand, Kenneth Riger Jensen, skilteopsætter Brian Nielsen, forfatter Simon Jacobsen og formanden for Stefan Karlborg fra Løkken.dk. Foto: Løkken Folkeblad.

Kenneth Riger Jensen i færd med at opsætte et af Løkkens nye gadeskilte, medens Brian Nielsen holder stigen. Foto: Simon Jacobsen.

»

Sætteriet hvor de mange forme til de støbte aluminiumsskilte bliver skabt.

Diglen med det rødglødende smeltede aluminium som der støbes skilte af.

Gadeskilte med forklarende undertekster

Der kom også et ønske fra Løkken om at få forklarende undertekster på gadeskiltene i 30 af byens gader. Ingen vidste for eksempel, hvorfor en af byens gader hedder Møstingsvej. Denne gade er opkaldt efter generalmajor Chr. Georg von Møsting, 1668-1720, der købte hele Løkken af kongen i 1716. Byen bestod på dette tidspunkt af 15 huse, som var opført på stranden. Dengang lå Løkken helt åben ud til havet, de høje klitter er menneskeskabte siden år 1800.

De titusindvis af turister, der besøger badebyen Løkken hvert år, kommer til byen på grund af naturen og historien. Derfor er det også vigtigt, at de besøgende kan få kendskab til gadernes historie gennem de forklarende undertekster.

Udskiftning af Løkkens gadeskilte er nu i gang

Hjørring Kommune påbegyndte udskiftningen af de første gadeskilte sidst i august, og Kenneth Riger Jensen forventer, at udskiftningen tager et par år. Det er dog et ønske fra Løkken.dk, byens erhvervs- og turistforening, at de nye gadeskilte bliver opsat så hurtigt som muligt. Formanden for Løkken.dk, Stefan Karlborg, har god kontakt til forskellige fonde m.m., som sikkert vil yde støtte til køb af nogle af skiltene.

Leverandøren af de støbte aluminiumsskilte

Gennem tiden har der været flere danske skiltefabrikker, der støbte de klassiske gadeskilte, men i dag er der kun ét støberi, Alu-Danica, tilbage i Danmark - ja, sikkert i hele Norden, for skiltefabrikken leverer også skilte til de skandinaviske lande, blandt andet kongehuset i Sverige.

Det gamle håndværk holdes i hævd

Støbning af de klassiske støbte aluminiumsskilte er stadig et håndværk. Metoden er sandstøbning, hvor flydende aluminium, der er opvarmet til 750 grader i en digel, hældes i en støbeform af selvhærdende sand.

Gennem 50 år har skiltefabrikant Jens Mondrup oparbejdet en bred viden og erfaring med produktion af skilte. De støbte gadeskilte fra Alu-Danica hænger i dag rundt om i mange af landets kommuner.

Virksomheden er nu gået i arv til datteren Anita Mondrup, der fører sandstøbningshåndværket videre. Anna og Jens Mondrup er stadig tilknyttet firmaet og har ikke planer om at stoppe det spændende arbejde. ●